

U C H W A Ł A Nr VI/25/2011
Rady Gminy w Baniach Mazurskich
z dnia 24 marca 2011r.

**w sprawie: uchwalenia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony
Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Manie Mazurskie na lata 2011-2015**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity - Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) **Rada Gminy w Baniach Mazurskich** uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Banie Mazurskie na lata 2011 - 2015, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Banie Mazurskie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodnicząca Rady Gminy

Krystyna Kokolus

Ogłoszono dnia 24 marca 2011r.

Załącznik do uchwały Nr VI/25/2011
Rady Gminy w Baniach Mazurskich
z dnia 24 marca 2011r.

**PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
I OCHRONIE OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
GMINY BANIE MAZURSKIE
NA LATA 2011 - 2015**

I. WSTĘP

Nie ma kraju czy społeczności nie dotkniętej przemocą. Jest obecna w domach, szkołach, w pracy i instytucjach oraz mediach. Jest uniwersalnym problemem, który zagraża życiu, zdrowiu i poczuciu komfortu psychicznego.

Światowa Organizacja Zdrowia definiuje przemoc jako celowe użycie siły fizycznej, zagrażające lub rzeczywiste, przeciwko sobie, komuś innemu lub przeciwko grupie lub społeczności, co powoduje lub jest prawdopodobne, że spowoduje zranienie, fizyczne uszkodzenie, śmierć, ból psychologiczny, zaburzenia w rozwoju lub depryzację.

Wyróżnić można następujące formy przemocy:

- przemoc fizyczna – popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przetrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy, itp.,
- przemoc psychiczna – wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyżywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.,
- przemoc seksualna – wymuszanie pożycia seksualnego i praktyk seksualnych, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych i inne,
- przemoc ekonomiczna – odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.,

Na terenie Gminy Banie Mazurskie przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami.

Skuteczne przeciwdziałanie i zwalczanie przemocy w rodzinie wymaga współpracy różnych służb i budowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

II. ZAŁOŻENIA SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Założenia systemu:

- podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy oraz zapewnienie osobom doświadczającym przemocy, bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy,
- rozwój oferty pomocowej dla rodzin uwikłanych w przemoc,
- integracja działań instytucji wobec problemu przemocy w rodzinie,
- stosowanie jednoznacznych przekazów, które mówią, że nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka, nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej,
- rozwój wiedzy, kompetencji, umiejętności reagowania wobec problemu przemocy i podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy.

2. Zadania własne gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2005 rok Nr 180, poz. 1493 z późniejszymi zmianami) do zadań własnych gminy należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tj.:

- opracowanie i realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Banie Mazurskie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne, służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- utworzenie Zespołu Interdyscyplinarnego, który na terenie gminy Banie Mazurskie będzie prowadził: diagnozę problemu przemocy w rodzinie, podejmował działania w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, inicjował interwencje w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechniał informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w gminie Banie Mazurskie oraz inicjował działania w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

3. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w Gminie Banie Mazurskie.

Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego, w skład którego wchodzi przedstawiciele: Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Baniach Mazurskich, Komendy Powiatowej Policji w Gołdapi, oświaty, Grupowej Praktyki Pielęgniarskiej – PANACEUM w Baniach Mazurskich oraz Kuratorzy Sądu Rejonowego w Olecku. Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między Wójtem Gminy Banie Mazurskie, a podmiotami działającymi w Zespole.

4. Elementy lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie wraz z potencjałem organizacyjnym,
- zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin,
- instrumenty pomocowe i sieć wsparcia,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- media.

III.ZASOBY GMINY BANIE MAZURSKIE W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Sąd Rejonowy w Olecku
2. Komenda Powiatowa Policji w Gołdapi
3. Prokuratura Rejonowa w Olecku
4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich
5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Baniach Mazurskich
6. Placówki oświatowo – wychowawcze
7. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi
8. Organizacje pozarządowe i instytucje kościelne
9. Grupowa Praktyka Pielęgniarska – PANACEUM w Baniach Mazurskich

IV.ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ PRZECIWDZIAŁAJĄCYCH PRZEMOCY W RODZINIE

1. Negatywne wzorce zachowań społecznych.
2. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych rodzin.
3. Problemy alkoholowe członków rodzin.
4. Słaba kondycja ekonomiczna rodzin.
5. Nieumiejętność rozwiązywania konfliktów w rodzinach.
6. Brak świadomości dotyczących możliwości rozwiązania swoich problemów za pomocą mediacji rodzinnych.
7. Brak działalności specjalistów w zakresie mediacji rodzinnych.
8. Brak motywacji ekonomicznej dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

V. CELE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY

Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz skutków jej stosowania

CELE SZCZEGÓŁOWE

CEL 1

Zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej oraz ograniczanie zaburzeń życia społecznego związanych z występowaniem przemocy.

Zadanie:

- a) edukacja dzieci i młodzieży w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją,

Działanie:

- prowadzenie zajęć wychowawczych oraz zajęć informacyjno – edukacyjnych w placówkach oświatowo – wychowawczych oraz w programach pracy środowiskowej,
- wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym, modelujących właściwe zachowanie lidera, opiekuna, wychowawcy,
- opracowywanie i realizacja innowacyjnych programów szkolnych w zakresie profilaktyki i prewencji przemocy realizowanych na terenie szkół,
- promowanie mediacji rodzinnych jako formy rozwiązywania konfliktów,
- wprowadzanie zajęć wychowawczych dotyczących nieagresywnego rozwiązywania konfliktów oraz porad prowadzonych w Punkcie Interwencji Kryzysowej,
- objęcie rodzin dysfunkcyjnych opieką społeczną.

**b) promowanie nieagresywnych zachowań w mediach
(prasa, telewizja, radio, Internet)**

Działanie:

- współpraca z mediami,
- kampanie informacyjne.

Adresaci:

dzieci i młodzież, dorośli, rodziny, społeczność lokalna, przedstawiciele mediów.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba zrealizowanych godzin edukacyjnych,
- liczba dzieci objętych edukacją,
- liczba osób dorosłych objętych poradnictwem,
- liczba rodzin objętych działaniami wspierającymi i edukacyjnymi.

CEL 2

Zatrzymanie sytuacji przemocy – zmniejszanie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie.

Zadanie:

- a) udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i pozostającym w rodzinie, w dotychczasowym miejscu zamieszkania lub pobytu.

Działanie:

- poradnictwo medyczne (zakłady opieki zdrowotnej), psychologiczne, pedagogiczne, prawne, pomoc społeczna,
- funkcjonowanie Interdyscyplinarnego Zespołu do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- rozpowszechnianie telefonu zaufania: *Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy „Niebieska linia”, tel. 801-120-002,*
- promowanie i realizacja „Niebieskiej karty” zakładanej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policję, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz lekarzy w Zakładach Opieki Zdrowotnej.

b) udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i zmuszonym do opuszczenia dotychczasowego miejsca zamieszkania lub pobytu.

Działanie:

- udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej zlokalizowanych na terenie województwa warmińsko – mazurskiego, ośrodkach wsparcia,
- przeprowadzanie rozmów profilaktycznych z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc oraz doświadczającymi przemocy,
- przesyłanie wniosków do Sądu Rejonowego w Olecku o ustalenie obowiązku poddania się leczeniu w Zakładzie Lecznictwa Odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu i stosowaniem zaburzeń porządku i demoralizacji nieletnich,
- przesyłanie wniosków do Sądu Rejonowego w Olecku o wgląd w sytuację małoletnich,
- opracowywanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych wśród mieszkańców Gminy Banie Mazurskie o możliwych formach pomocy.

Adresaci:

osoby dotknięte przemocą, w szczególności ofiary i świadkowie przemocy.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba osób objętych poradnictwem oraz pomocą i wsparciem.

CEL 3

Wychodzenie z sytuacji przemocy – zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie.

Zadanie:

udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie oraz oddziaływanie na sprawców przemocy

Działanie:

- współpraca ze Starostwem Powiatowym w Gołdapi w zakresie kierowania osób doświadczających przemocy do ośrodków wsparcia,
- kierowanie sprawców przemocy do programów psychokorekcyjnych.

Adresaci:

sprawcy przemocy, ofiary przemocy.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- liczba sprawców przemocy objętych działaniami,

- liczba ofiar przemocy objętych działaniami.

CEL 4

Poprawa skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy oraz monitorowanie występowania przemocy w rodzinie, jej rozmiarów i skutków społecznych oraz efektywności podejmowanych działań.

Zadanie:

- a) oddziaływania na osoby zajmujące się zawodowo lub społecznie, pośrednio lub bezpośrednio, przemocą w rodzinie.

Działanie:

- poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne,
- szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- konferencje i kampanie społeczne.

- b) oddziaływanie na społeczności lokalne w celu włączenia społeczności w system monitorowania zjawisk związanych z występowaniem przemocy.

Działanie:

- funkcjonowanie Interdyscyplinarnego Zespołu do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz grup roboczych (jeśli te zostaną powołane),
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w społecznościach szczególnie zagrożonych przemocą.

Adresaci:

- instytucje i służby zajmujące się zawodowo lub społecznie przemocą (policja, kuratorzy, sądy),
- organizacje pozarządowe, środowiska lokalne, pedagodzy, psychologowie, wychowawcy przedszkoli, pracownicy socjalni.

VI. HARMONOGRAM PROGRAMU

Lp.	ZADANIE	OPIS ZADANIA	TERMIN REALIZACJI	REALIZATOR LUB KOORDYNATOR
1.	Uchwała w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania	Uchwała określająca zadania Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, definiująca skład zespołu oraz częstotliwość jego spotkań	2011 rok	Rada Gminy Banie Mazurskie
2.	Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego	Zespół Interdyscyplinarny powołany zostanie Zarządzeniem Wójta Gminy Banie Mazurskie. W skład Zespołu wejdą przedstawiciele: • Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich, • Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Baniach Mazurskich, • Komendy Powiatowej Policji w Gołdapi, • oświaty, • Kuratorzy Sądu Rejonowego w Olecku. • Grupowej Praktyki Pielęgniarskiej – PANACEUM w Baniach Mazurskich	2011 rok	Wójt Gminy Banie Mazurskie
3.	Złożenie uroczystych przyrzeczeń	Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych (jeśli zostaną powołane) złożą Wójtowi Gminy Banie Mazurskie oświadczenie o następującej treści: <i>„Oświadczam, że zachowam poufność informacji i danych, które uzyskałam przy realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemy w rodzinie oraz, że znane mi są przepisy o odpowiedzialności karnej za udostępnienie danych osobowych lub umożliwienie do nich dostępu osobom nieuprawnionym”.</i>	2011 rok	Wójt Gminy Banie Mazurskie
4.		• podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu		

	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	zapobieganie zjawisku, • diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, • opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach, • rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, • inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, • monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy, • prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.	od 2011 roku	Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego
5.	Realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie	• kierowanie ofiar przemocy do ośrodków wsparcia, samorządowych punktów profilaktycznych działających na terenie Gminy, • praca socjalna z osobami doświadczającymi przemocy.	od 2011 roku	Zespół Interdyscyplinarny
6.	Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.	• systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwięzionych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie	od 2011 roku	Koordynator Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
7.	Zmiana postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjne – edukacyjne.	• rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszury, ulotki, plakaty) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności, • dostarczanie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie.	od 2011 roku	Zespół Interdyscyplinarny i członkowie grup roboczych, Koordynator Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

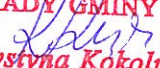
Zajmując się zjawiskiem przemocy należy pamiętać, że:

PRZE-MOC – to działanie **przeciwko** osobistej **mocy** człowieka.

PO-MOC – to wszelkie działania, które pozwalają na **odbudowanie** wewnętrznej **mocy** każdego człowieka, tak aby potrafił samodzielnie kierować swoim życiem, chronić się przed przemocą i żyć godnie.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego posługują się następującymi zasadami:

1. By pomagać ofiarom przemocy, poza umiejętnościami dawania wsparcia psychicznego, trzeba znać zasady pomocy socjalnej i przepisy prawa.
2. Nie śpiesz się sam i nie pośpieszaj. Długotrwała przemoc sprawia, że ludzie dźwigają się ostrożnie i powoli. Uszanuj ich tempo.
3. Pamiętaj, że nie każda ofiara długotrwałej przemocy będzie gotowa działać z miejsca, w którym blisko jest sprawca tej przemocy. Oznacza to w wielu wypadkach konieczność zabezpieczenia innego miejsca pobytu dla ofiary.
4. Nie naciskaj lecz zapraszaj oraz informuj. Dawaj do zrozumienia, że nie grozi jej/jemu żaden cudzy pomysł instalowany na siłę w jej/jego życiu.
5. Szanuj zasadę małych kroków. Szukajcie małych lecz realnych posunięć.
6. Uważaj, by nie ranić wtórnie. Nawet, gdy bardzo się niecierpliwisz, nie okazuj tego.
7. Strzeż się przed wzmacnianiem myślenia akceptującego przemoc. Zawsze formułuj przekonania przeciwne przemocy. Podstawowa zasada brzmi: „Nie ma żadnego usprawiedliwienia dla przemocy”
8. Przed współdziałaniem z innymi służbami, przygotuj grunt. Nie wysyłaj człowieka do instytucji lecz do drugiego człowieka.
9. Pamiętaj, że raczej należy uczyć działania, niż wymagać działania.
10. Zawsze dawaj nadzieję.
11. Pamiętaj, że zaburzone zachowanie to często objaw – manifestacja trudności, cierpienia, która wynika z: opozycji wobec autorytetów, norm, wartości, redukcji lęku, frustracji, niemożności, manifestacji solidarności z rówieśnikami, ukazania sobie i innym osobom ważnych atrybutów własnej tożsamości, pozorne osiągnięcie wyższych pozycji, wyższego poziomu rozwoju przy niskiej samoocenie.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY

Krystyna Kókolus

